

Küba Corona konusunda bazı önleyici ilaçlara sahip olduğunu ve bunları herkese verebileceğini açıkladı. Aralarında İtalya'nın da bulunduğu ülkelere konuyla ilgili doktorlar da gönderdi.

Küba bunu nasıl başardı?

Başarı sadece Corona konusunda değil, öncesi de bulunuyor. Küba kanser ve Aids tedavisi başta olmak üzere değişik hastalıklarda dünyaca kabul edilen performansa sahip.

Bu başarıyı "işte sosyalizm" diyerek kutsamak, boş konuşmaktır.

Neden başka sosyalist ülkeler –mesela Vietnam- bunu yapamadı da Küba yapabildi?

Neden yıllarca bol miktarda parası olan petrol zengini ve yoksullar lehine politika uygulayan Venezüella bunu yapamadı da Küba yapabildi?

Bunun sosyalizmle ilgisi var ama bu ilgi açıklama için yeterli değildir.

Uzun vadeli ve gerçekçi planlamayı bilmek, ek olarak bunu uygulayabilmekle ilgilidir.

Küba 30 yıldan fazla zamandır bu alana yatırım yapıyor.

Küba küçük bir ülkedir, nüfusu 10 milyon kadardır.

Değerli madenler ve petrol gibi yeraltı zenginlikleri yoktur.

Büyük yatırımlar yapacak fazla parası da yoktur.

Bu durumdaki bir ülke ne yapar?

Kendisine maddi anlamda büyük yatırımlara ihtiyaç duymayan önemli bir alan seçer: mesela tıp. İlk iş bu alanda kaliteli eleman yetiştirmektir yani eğitimidir.

Küba 1990 öncesinden başlayarak sosyalist ülkelere öğrenci gönderir. Mesela çok sayıda Kübalı Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde üniversite bitirmiştir. 1993'te Küba'ya gittiğimde Almanca bilenlerin fazlalığı karşısında şaşırılmışım.

Ek olarak hangi aşamalardan geçtiler bilmiyorum ama SSCB'nin dağılmasından sonraki zor günlerde de bu alanı ihmal etmemiş olmaları gerek.

Yirmi yıl kadar önce ilk ilaçları üretmeye başladıklarında ABD patent almamaları için bütün gücünü kullandı ve bir dönem başarılı da oldu. Ama sonuçta etkili ve ucuz ilacı sürekli olarak engelleyemezsiniz, en fazla pazarı daraltırsınız ve böyle de oldu.

Küba bu alanda giderek gelişti. Çok sayıda ülkeye doktor göndererek değişik hastalıkların tedavisi konusunda uzmanlaştılar. Öğrendiler ve uyguladılar, alınan sonuçlara göre düzeltmeler yaptılar ve bugünkü aşamaya ulaştılar.

Marifet sosyalizmde değil, uzun vadeli ve gerçekçi plan yapmakta ve bunu uygulamaktadır.

Tersine örnekler de var.

Bulgaristan 9 milyon nüfuslu bir ülke ve 1960'lı yılların başlarında Kremikovci adlı Balkanların en büyük demir-çelik fabrikasını kurmaya girişiyorlar. Burada yaklaşık 15 bin işçi çalışacaktır. Sovyet planlamacılarıyla birlikte işe girişiyorlar ama yamukluk baştan başlıyor. Bulgaristan'daki demir filizi zengin değil, arıtılması gerekiyor ve bu da büyük masraf demek. Düşünmüyorlar ya da ihtiras düşünmenin önüne geçiyor.

Demir filizini zenginleştirmek büyük masraf gerektirdiği gibi bu da yetmiyor, SSCB'den filiz ithal etmek zorunda kalıyorlar, ama fabrika Karadeniz'den uzakta ve arada demiryolu gerek; bu da ek masraf.

Sonuçta fabrika bitiyor ve üretime geçiyor. Üretim çok pahalı ve ihtiyaç fazlası üretimlerini diğer sosyalist ülkelere bile maliyetinin altında satabiliyorlar.

Ne oldu, iş yaptık!

Burada Küba'nın gerçekçiliğini görebiliyorsunuz. Bu işler için sosyalizm yeterli olsaydı, Bulgaristan da yapardı.

Buradan hareketle şu söylenebilir: Küba'nın tıp konusundaki başarısı gibi genel sonuca değil, o sonuca nasıl ulaşıldığına bakmak gerekir.

Bu konuda "işte sosyalizm" demek, genel geçer ve yanıltıcı bir belirlemedir.